

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETTO—YEARLY.

Com. No. 10
in 25.000

Entered as second-class matter January 28, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., Četrtek, 29. junija (June 29) 1922.

Subscription \$5.00
Yearly.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 2322, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

STEV.—NUMBER 151.

STAVKUJOM RUDAR UMOLJEN I SVOLJI HŠI.

Deputirifer

vilni

George Vucetic

in Pragovnik, Pa.—Stav-

kujuši sili v Glou.

VLADA PRIZNAVA ZA KONEC
STAVKE.

Pitmanov, Pa.—P. T. Fagan,

predsednik okrožja št. 5 U. M.

W. of A., je napisal M. t. m. tele-

gram od Franka Brughesa, unij-

skoga zastopnika v Greensburgu,

kateri javlja, da je bil v pondeljek

ponodi včeraj razvajajoči rudar v

Frogtown, načrt Westmoreland.

Brejavica se daneska gleda:

"V pondeljek ponodi je skupi-

na deputirifer udruži v hišo stavku-

jočega rudarja George Vuceticu

in ga po izjavi neči ostrelila na

mesto brez vsega vraka. Ru-

dar je umrl umri-

Deputirifer

so potom napadli Vuceticovo ženo,

ki je bila s tremi malimi otroci v

drugi sobi; deputirifer so jo suvali

in pačvali in tisoč je sedaj v kritič-

nem položaju. Razvajajoči rudar je

bil dan usmrtil, in kater ga je po-

enal, ve, da je bil mirovijuben člo-

vek."

St. Clairville, O.—John J. Ma-

jors iz Hindenburga je bil v to-

rek ajutant ustavnih in saseda, ko

se je v svojim načelom in tremi

drugimi načelom petjal v avto-

mobil na stvarnostno delo v odprtih

jami, ki je bil Union Coal Stripping kompanija. Napad je bil iz-

vrjen blizu Letfertige v okraju

Belmont. Načel je bil ranjen.

Grafton, W. Va.—Semkaj je

pridlo ponosno, da mu bili v torek

njutraj dve jasni stavbi (tipples)

v tuješčem okolju rednjani z

dinamitom.

Uniontown, Pa.—E. C. Fick

Cole, Gospodarski in druge prema-

govniške družbe v okraju Fayette

so importirale in New Yorka ved-

sto meč, ki se bili tako; zaprav-
eni kot deputirifer in "posebno poli-
cisti" na stavbni službi.

Okraino potihla je prejelo pre-
njo, da naj takoj sklice valopor-
to in pospeši proti ozemljanim

družbam, ki se s tem hrši zakon

iz leta 1903.

Washington, D. C.—Predsed-
nik Harding namerava še ta teden

sklicati konferenco operatorjev in

rudarjev v sveto konsolidacija pre-
mogavne stavke. Kolikor je zna-
no, bo administracija tudi zastop-
ana na konferenci kot "pred-
stavniki ljudstva". Predsednik ru-
darjev Lewis, ki je imel sestanek

s Hardingom zadnjih pondeljek, je

zagotovil administracijo, da so

rudarji vsak čas pripravljeni za

splošno konferenco. V praljanju je,

kaj naredi operatorji.

V uradnih krogih se govorji, da

je viade še minila potrebljivost,

kajti ponazajkanje premoga ni več

čela. Država na Severozapadu bi

ob tem danu že moralne imeti ob-
ljajno saložo na mestu, toda letos

je še nima.

Neki višji vladni uradnik je re-
kel, da stavka mora biti končana

okrog 1. julija, ako ne zape na

zgreda. Najprvo bo vlna posku-
šala na vse nadzroče zlepja povrnati spor. Zato sklikl konferenco. Ako se konferenco izjavovi, todaj pride — kakor je namignil tajnik za delo Davis zadnjih pondeljek — "postrana akcija" za konec stavke. Kahina bo ta akcija, ni še po-
jasneno.

Lewis je v imenu stavkujočih

rudarjev povedal Hardingu, da so

rudarji pripravljeni na konferen-
co; ob njihova strani torej ni za-
prek za predvideno povrnjanje kon-
fliktu. Odvisno je od lastnikov

rudnikov.

Washington, D. C.—(Feder.

Press.) — Premogovniški opo-
ratorji se še niso odzvali z najman-
šim migrijem, dall se udeleži

splošno mestne konferenco, kate-
ro misli sklicati predsednik Har-
ding — do dan.

Lewis je informiral Hardingu,

da rudarji se ne bodo pogajali lo-
čeno po okrožjih kakor bi radi

operatorji, marče so pripravljeni

na splošno konferenco na temelju

pogodb.

Lewis je informiral Hardingu,

da rudarji se ne bodo pogajali lo-
čeno po okrožjih kakor bi radi

operatorji, marče so pripravljeni

na splošno konferenco na temelju

pogodb.

Nekaj višji vladni uradnik je re-
kel, da stavka mora biti končana

okrog 1. julija, ako ne zape na

zgreda. Najprvo bo vlna posku-
šala na vse nadzroče zlepja povrnati

spor. Zato sklikl konferenco. Ako se konferenco izjavovi, todaj pride — kakor je namignil tajnik za delo Davis zadnjih pondeljek — "postrana akcija" za konec stavke. Kahina bo ta akcija, ni še po-
jasneno.

Lewis je v imenu stavkujočih

rudarjev povedal Hardingu, da so

rudarji pripravljeni na konferen-
co; ob njihova strani torej ni za-
prek za predvideno povrnjanje kon-
fliktu. Odvisno je od lastnikov

rudnikov.

Washington, D. C.—(Feder.

Press.) — Premogovniški opo-
ratorji se še niso odzvali z najman-
šim migrijem, dall se udeleži

splošno mestne konferenco, kate-
ro misli sklicati predsednik Har-
ding — do dan.

Lewis je informiral Hardingu,

da rudarji se ne bodo pogajali lo-
čeno po okrožjih kakor bi radi

operatorji, marče so pripravljeni

na splošno konferenco na temelju

pogodb.

Nekaj višji vladni uradnik je re-
kel, da stavka mora biti končana

okrog 1. julija, ako ne zape na

zgreda. Najprvo bo vlna posku-
šala na vse nadzroče zlepja povrnati

spor. Zato sklikl konferenco. Ako se konferenco izjavovi, todaj pride — kakor je namignil tajnik za delo Davis zadnjih pondeljek — "postrana akcija" za konec stavke. Kahina bo ta akcija, ni še po-
jasneno.

Lewis je informiral Hardingu,

da rudarji se ne bodo pogajali lo-
čeno po okrožjih kakor bi radi

operatorji, marče so pripravljeni

na splošno konferenco na temelju

pogodb.

Nekaj višji vladni uradnik je re-
kel, da stavka mora biti končana

okrog 1. julija, ako ne zape na

zgreda. Najprvo bo vlna posku-
šala na vse nadzroče zlepja povrnati

spor. Zato sklikl konferenco. Ako se konferenco izjavovi, todaj pride — kakor je namignil tajnik za delo Davis zadnjih pondeljek — "postrana akcija" za konec stavke. Kahina bo ta akcija, ni še po-
jasneno.

Lewis je informiral Hardingu,

da rudarji se ne bodo pogajali lo-
čeno po okrožjih kakor bi radi

operatorji, marče so pripravljeni

na splošno konferenco na temelju

pogodb.

Nekaj višji vladni uradnik je re-
kel, da stavka mora biti končana

okrog 1. julija, ako ne zape na

zgreda. Najprvo bo vlna posku-
šala na vse nadzroče zlepja povrnati

spor. Zato sklikl konferenco. Ako se konferenco izjavovi, todaj pride — kakor je namignil tajnik za delo Davis zadnjih pondeljek — "postrana akcija" za konec stavke. Kahina bo ta akcija, ni še po-
jasneno.

Lewis je informiral Hardingu,

da rudarji se ne bodo pogajali lo-
čeno po okrožjih kakor bi radi

operatorji, marče so pripravljeni

na splošno konferenco na temelju

pogodb.

Nekaj višji vladni uradnik je re-
kel, da stavka mora biti končana

okrog 1. julija, ako ne zape na

zgreda. Najprvo bo vlna posku-
šala na vse nadzroče zlepja povrnati

spor. Zato sklikl konferenco. Ako se konferenco izjavovi, todaj pride — kakor je namignil tajnik za delo Davis zadnjih pondeljek — "postrana akcija" za konec stavke. Kahina bo ta akcija, ni še po-
jasneno.

Lewis je informiral Hardingu,

da rudarji se ne bodo pogajali

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Nakupljajte na način načina.

Narodnina: Zadnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in za inobranstvo \$2.50.

Nadov na vas, kar ima včasih v Boston:

"PROSVETA"

2057-29 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Democratic Society.

Owned by the Slovenske National Democratic Society.

Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

22

Datum v obiskovanju n. pr. (Julij 30-32) podlog valjajo imena na naslov poslani do vam je s tem določeno potrebna razveljavica. Posvetita je pravilno, da se vam ne ustavi list.

ALI JE ČAS TUKAJ, KO STA DELAVSKA ORGANIZACIJA IN SOLIDARNOST POTREBNI?

Komaj je ena velika podjetniška družba znižala svojim delavcem mezzo, že se oglasi druga, ki pride z zahtevami na dan, da se mora delavska mezo znižati in delovni čas podaljšati. Nihče teh podjetnikov in veletrgovcev pa še ni spregovoril besede, da se morajo znižati tudi cene živiljenskih potrebičin. Kdor ni slep in opazuje dogodek, spoznava, da se delavski položaj obrača na slabo od tedna do tedna.

Podjetniki so danes ravno taki, kot so bili pred vojno. Tudi takrat niso prostovoljno površevali mezde in skrajševali delavnega časa. Ako je hotelo delavstvo izboljšati svoje živiljenske razmere, se je moral organizirati in jih izvojevati. Podjetniki niso ničesar podarili.

Tudi danes je od delavcev zasebnih odvivno, ako se bodo zanje živiljenske razmere zboljšale ali poslabšale. Če bo delavstvo v splošnem tako mrtvo za organizacijo, kot je bilo v preteklem letu, tedaj se krha delavska solidarnost in živiljenske razmere se obračajo na slabo. Privatni bizniški interesi opazujejo dobro, kakšen duh je med delavci. Če opazijo, da so delavci mlačni za organizacijo, zanesljivo preidejo v ofenzivo. Kajti delavska mlačnost jim je porok, da zmagajo in iztrgajo delavštvu pridobitve ved letnega boja. Ako vidijo, da prevladuje v delavštvu bojemnost in da se množe vrste organiziranega delavstva, se privatni bizniški interesi ne upajo na skočiti delavskih vrst.

Vsek delavec, ki stoji zunaj organiziranih vrst, škoduje delavski stvari. Zategadelj mora biti želja delavca, da se pridruži delavski organizaciji, kjer tako organizacija postoji, kjer pa organizacija še ni, da ga ustanovi. Delavci s skupnim delom lahko podvoje vrste svojih organizacij in utrdijo tako delavsko solidarnost, da privatni bizniški interesi kmalu prenehajo s svojo protidelavsko gonjo.

Menda še nikdar v zadnjih dvajset letih nista bili delavska organizacija in solidarnost tako potreben kot zdaj, ko so privatni bizniški interesi neprenehoma v ofenzivi, da osigurajo sebi večje profite, delavštvu pa poslabšajo njegov živiljenski položaj. Časi so resni in hudi in zategadelj je treba, da jih delavstvo razume.

NEVARNOST INDUSTRIJSKEGA DELA NA DOMU.

Nekateri tovarnarji imajo navado, da oddajajo dela na dom. V državi Rhode Island se je vrnila preiskava, kako vpliva industrijsko delo na domu na zdravje delavcev, posebno pa na zdravje otrok.

Pri preiskavi so našli, da so odrasleni in bolni ljudje delali v družbi otrok. Delo se vrši v nezdravih in zatočilih sobah in marsikateri otrok naleže kaj jetike v takih stanovanjih, kateri navadno podleže, še predno odraste.

Dalje je preiskava dognala, da je bilo pri takem delu zaposlenih 5,000 otrok pod šestnajstim letom. Otroci so bili v starosti od pet do petnajst let.

Današnja krščanska družba se zgraža na betlehemskega detemorom. Kaj pa je drugega, če kdo zapodi otroka, katerega organizem je še nežen, v zatočilo, nesnažno in nezračno sobo in ga tam priklene na delo v pozno noč drugega kot detomor?

Proletarski stariški niso krivi, da morajo otroci delati v domači industriji. Do tega jih prisiljijo razmire. Ako bi oče prejemal poštano mezzo, da lahko pošilja svoje otroke v šolo, jih oblači in prehranjuje, gotovo bi ne dovolil, da otrok prične delati že s petim letom. Mati bi pa še toliko manj pristala na kaj takega. Ampak današnji gospodarski sistem je tak, da tisti žive v največji revščini, ki so pridini in opravljajo najbolj težka dela, med tem ko tistim ni treba delati, ki so zagledali luč tega sveta v palati bogatina, pa vseeno razkošno in razsipno žive.

Kjer je vpeljana domača industrija, tam so tudi delavske mezde najnižje in nastanjena je tudi največja revščina. Otroci so ogoljufani za otroška leta, kar toliko pomeni, da so varani za vse njih življenje. Ko se drugi otroci igrajo in uživajo brezkrbnost otroških let, morajo otroci delati in si služiti vsakdanji kruh.

Kdor dela za odpravo otroškega dela v tovarniški ali domači industriji, pomaga graditi podlago boljši človeški družbi, v kateri ne bodo več izkorističili malenčkov zaradi malika — profit!

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Milwaukee, Wis. — Da ne bodo rojaki v Universalu, Clintonu in okolici misili, da je že vrag pobral mene in prijatelja F., ali da vse mogoče šla dřist tja dol in Somerset, Colo., se jih oglašam, da vse je vedno tu ob Michiganem jezeru na počitnicah pri svojih znancih. Ker nič ne delam, mi preostaja dovolj časa za prečitanje Prosvete od prve do zadnjih strani.

Kar se tiče dela pri nas, je bolj slabo. Dejlo se sicer lahko dobi, a plače, to so v resnici piščake.

Dopisnik iz Pitcairna je pisal v St. 142 Prosvete, da so bili tudi pri njih na stavki, ko pa jim je superintendent obljubil, da bodo dobili umislo placo, tedaj ne ved.

Sveda jih lahko vse obljubi, celo nebesa obljubujejo nevednim ljudem, da jih bodo imeli na onem svetu, toda, kako se take obljube kot je onega superintendenta izpolnjujejo, to smo že precej prepričani delave. Pisem omenja, da lansko leto niso prijih v rovu nič delih, ravno sedaj, ob času največje premogarske stavke, pa jim dajo dovolj dela. So pač usmiljeni in krotki takrat, ko jih gre za nohte, da si jih pribodo najetežev, ki jim garažajo za malo placo, sami pa si kopijo velike profite.

Dosti je še takih rewežev, ki trdi, da bi ne imeli dela, če bi ne bilo kapitalistov. Dopisnik tudi omenja, da je dober unionist in je že celo dvakrat delal pri uniji, ali je sedaj pozabil, da organizacija U. M. W. of A. je vedno obstoj, in sicer je vsaki dan močnejša. Izgovori se, da se pri njih ne isplača ustavomiti lokalna, ker je samo 20 do 30 mož, saj tako je tudi superintendent zatrdiril. Pač ne mislite, da bo ta stavka izgubljena, da nam tedaj ne bo mogel nikdo več kratiti svobode, ker je ne bomo več imeli in ne samo premogarji, temveč delave v vseh drugih strokah.

Se je čas, da odložite uredje in se pridružite nam, da se bomo skupno bojevali proti našim izkoriščevalcem. Dopisnik je gotovo slab pončen, ko trdi, da s svojim delom ne skduju nam. Verjamaj naj mi, da vsak funt premoga, ki ga sedaj spravi na površje, skduje dobre in razvoju stavke; je udarec za nas in ravnotako zanje je bodo ostali neorganizirani.

Vsem stavkajočim rudarjem posdrav. Vstrajajmo do končne zmage! — Frank Juvar.

S pota. — Na potovanju sem, zato imam priliko opazovati položaj v sedanji stavki ter mišljeno pennsylvanskih premogarjev, ki stavkajo že 11. tednov. Opisati hočem vsega tega, kako je današnji položaj v okraju Westmorelandu in drugod.

Založno dejstvo je, da imamo v westmorelandskem okraju vedno več odpadnikov od zavednega delavstva in kompanije pridobivajo vedno več najetežev. Ti ljudje so večinoma črni, kakor pa se razvidi po njihovem delu, bičev sodil, da še nikdar niso vidieli premogoroda z znotraj, zato tudi kompanije nimajo današnjega položaja v okraju Westmorelandu in drugod.

Založno dejstvo je, da imamo v westmorelandskem okraju vedno več odpadnikov od zavednega delavstva in kompanije pridobivajo vedno več najetežev. Ti ljudje so večinoma črni, kakor pa se razvidi po njihovem delu, bičev sodil, da še nikdar niso vidieli premogoroda z znotraj, zato tudi kompanije nimajo današnjega položaja v okraju Westmorelandu in drugod.

Med črnimi imamo tudi bele, to so oni stodototnici, katerih stodototnost je v nazadnjem vsega delavštvu in kompanije pridobivajo vedno več najetežev. Ti ljudje so večinoma črni, kakor pa se razvidi po njihovem delu, bičev sodil, da še nikdar niso vidieli premogoroda z znotraj, zato tudi kompanije nimajo današnjega položaja v okraju Westmorelandu in drugod.

Med črnimi imamo tudi bele, to so oni stodototnici, katerih stodototnost je v nazadnjem vsega delavštvu in kompanije pridobivajo vedno več najetežev. Ti ljudje so večinoma črni, kakor pa se razvidi po njihovem delu, bičev sodil, da še nikdar niso vidieli premogoroda z znotraj, zato tudi kompanije nimajo današnjega položaja v okraju Westmorelandu in drugod.

Dopisnik iz naše naselbine je zadnjih pisal o praznovanju 30. maja, pri nas, ko smo šli obiskati na grobove svoje nepozabljene bratre, speci v hladni ameriški grudi. Strinjam se s tem dopisnikom, samo nekaj je pozabil omeniti. No, pa saj eden ne more vsega slišati in tudi vsega vedeti ne.

Govorniki so naglašali, kako dobrino bo za Američane, ko bodo inozemci ropet v starem kraju, povedal pa ni nikdo, kakša je bila prej Amerika, ko še ni bilo tu inozemcev in kakšna bi bila Amerika, še bi jo postili vse inozemci, da bi bilo potem treba tu.

Sloveni smo bili vedno najbolj upoštevan narod pri drugih narodih tu v Ameriki in imeli so nas za najbolj izobražene ter napredne delave. Sedaj pa nas ona mala izjema kaže pokazati za glupce in komparijske privržence.

Zato bodo obili tudi oni svoje plati po stavki. Priporočam

jim, da pustijo takoj kompanije in pristopijo k organizaciji rudarjev, ki je naša zaveznična. Ne mislite, da boši zlomili stavko; zlomili boste same sebe, da si ne boste upali pogledati nikomur v obraz. Poraz je gotovo na vaši strani, smaga zavednega delavstva pa se bliža čedjalje bolj. Danes ni več videti na strankah tistih velikih izdelov premoga kakor

da se je opatalo pred šestimi tedni, čeravno ga oni zaslepijeli kopljeno po Westmoreland community. Coloradu in drugod.

Še precej rojakov je, ki se nočejo pridružiti stavkuječim in kolikor se čuje največ v Somersetu, Colo. Nekateri tamkajšnji rojaci so mi že iz stare domovine precej znani, zato je moja dolžnost, da jih opozorim. Oni, ki ste doma iz Žirovke fare nad Skofjeloško, ne opravljate dela in pridružite se stavkarjem. Izgovori, kateri narodnosti je več v dotičnem kraju, so brez pomena, samo začeti je treba, saj so skoraj povsod prvo začeli Slovenec, zakaj bi torej v Somersetu ne. Saj ste bili fantje, zakaj bi potem ne bili tudi možje in stopili na stran zavednega delavstva za pravljeno stvar? Vaska kara ali "flic", kar že imate v vseh rovih, ki jo nezdajte, pomaga delavcu stavko, z istim pijejo podjetniki vašo kri, vašim ženam in otrokom pa trgojo kruh iz ust, ker jim to dovolite zavestit!

Naša organizacija bo po končani stavki znala napraviti obračun z vsemi onimi, ki so šli v odločilnem času na delo, posebno pa z takimi, ki bi lahko vstrajali breseda. Pred stavko so bili ponosni in kadili cigare, kakor hitro pa je stavka prilepila, je šel njih ponos in bili so prvi, ki so se priključili na stran podjetnikov. Mi smo se zavezali, da bomo vstrajali v boju zoper naši podjetniki do zadnjega. Če torej pomagata sedaj podjetnikom pleti bit, ne bo ta bič za drugega kakor za vas same. Za take ljudi tudi nismo več prostora na Johnston Cityju.

Ravno pred tem, ko sem to pisal, so imeli stavkarji na Herrinu bud boj proti kompaniji in njim čuvajem. Sli so, da bi pridobili na svojo stran najetežev, pri čemur pa je prito do boja. Kolikor je meni znano, to ni resnica. Res, da je še nebroj neumnikov rovov, toda kar je pravljivo premogarjev, smo stodototno organizirani, razen rudarjev na Davisu, W. Va. Obraťuje se na Davisu, dodim smo po drugih naselbinah trdni kot skali; da bi znala produkcija premoga značila 60 odstotkov več kot pred stavko, je nekaj nemogočega. Pred stavko je vozilo tod mimo dnevno po 50 do 60 železniških vozov premoga, dočim jih sedaj vozi mimo ponajveč 18 vozov. Se da tistih vozov se je primerilo, da so pridobili mimo po dvakrat na teden, s čemur nas je hotela družba preslepiči glede prodeje. Dosedaj se ji take nakane niso posrečile in se ji tudi v bodoči drugi takri triki ne bodo.

V dopisih pogostokrat vidim, da tudi naši rojaci opravljajo nepravljivo delo in prepirajo se, da se tudi tu na Davisu rojaci, ki delajo za kompanijo. — Pozdrav.

La Salle, Ill. — Dasi je La Salle precej tisto mesto že od začetka rudarske stavke, vkljub temu na stavku po Illinoisu stodototna. Po mojem prepričanju je nekaj rojakov bratov SNPJ ali organizacije U. M. W. of A. samo toliko časa, dokler ne dobijo prilike drugje. Založno je, da se nači vodniki malo zanimajo v omenjenih zadevah.

Kakor razvidno iz dopisov, je pri naši jediniti že precej bratov, ki se še ne zavedajo, da z opravljanjem dela sedaj kopljijo brezno sebi in svojim potomcem. V tukajšnji okolici je precejšnje število premogarjev, ki so že nad pet mesecov brez dela, vkljub temu so pripravljeni se bojevati, kakor bo že izpadlo. Dostikrat je slišati kakega rojaka, da kaj ti pa pomaga U. M. W. of A. Samo pomislimo, kaj bi bilo, da bi ne imeli te organizacije v Združenih državah. Tedaj bi ne dohivali take plače kot jo imamo sedaj.

Skoraj vsak rojak je drugega mnjenja, zato tudi ne moremo predavati; marsikdo je malomaren in pravi: — saj ne bom več dolega, potem pa naj bo kakor hčče. Nekateri gredo v velika mestna, misle, da nikdo ne bo vedel, kaj so odšli in kaj delajo. Tako milijonje je napadno. Kakor so se naši predniki bojevali za osvoboditev iz sužnosti, tako se moramo mi boriti za naše potome, in ko bi se naši delavci uradnički ravnali po takih načelih, bi bolj upali na zmago. Upanje imamo, da bo premogarska stavka kmalu končana in da naš boj ne bo zastonil. Če bomo zmagali mi, tedaj bo to zmaga vsega delavstva v Ameriki, zato pa je tudi največjega pomena, ker jih je še kdaj bilo v tej deželi. Gledati moramo vselega tega, da tak konča s porazom za nas.

Vsem onim, ki opravljajo delo, bomo vedeli kako deliti plačo. Želim, da bi se kmalu kdo oglašil iz Somerseta, Colo., in poročil o kakem naprednem koraku tamkajšnjega delavstva.

— Frank Kermel.

Johnston City, Ill. — Stavka pri nas je popolna. — Na društvenem polju napredujemo še precej dobro, čeprav so slab čas.

Tudi druge politične organizacije so tukaj, le socialistični klub nimamo, pa mislim, da ga bomo s časom ustanovili, če ne prej.

Johnston City, Ill. — Stavka pri nas je popolna. — Na društvenem polju napredujemo še precej dobro, čeprav so slab čas.

Tudi druge politične organizacije so tukaj, le socialistični klub nimamo, pa mislim, da ga bomo s časom ustanovili, če ne prej.

Dopisnik iz naše naselbine je zadnj

Frank Heller:

Blagajna velikega vojvode.

Roman.

Iz svetovne preložil F. J.—o.

(Dalje.)

Veliki vojvoda je umoril in opozval senora Paquena s tihim in zadovoljnim nasmehom. Videl je dobro na obrazu svojega starega finančnega ministra, da so njegove misli kilometre in kilometre daleč proč od razgovora, videl je pa tudi, kako stari minister s svojim prirojenim dvoranstvom skuša prikriti odsotnost svojega duha.

"Paqueno," je nadaljeval veliki vojvoda, "vi ste bili in ste že vedno preveč ljubezni napram Semjonu Markoviču. On res ne zasuši, da se brigate toliko za njega. Mnogo bolje bi bilo, da mislite na to, kje bi našli še človeka, ki bi ga mogli prav posvetno napumpati. Mnogo bolje bi bilo, da posvetite svoje duševne moći in državnike zmožnosti temu vprašanju. Kaj pravite, ako bi kje v arhivih našli kako staro naredbo, ki bi po njih mogli krvavo obdavčiti gospoda Bekkerja, saj se mudi že mesec dni na nem otoku. Don Jeronimo je nekdaj izdal naredbo, ki so po njih morali inozemci, ki so se mudili v naši vojvodini, položiti v državni sklad za borbo proti nevernikom 50% svojega premoženja. Kaj pravite na to? Mogoče imate tudi vi kak pameten predlog?"

Senor Paqueno je nevoljno odmajal z glavo, toda predno je mogel odgovoriti, so se odpri vratia in v sobo je stopil Avgust. Izraz diskretnega nasmeha je bil začrtan v njegovih dvorjanskih potekah.

"Zunaj čaka človek," je rekel z brezbarvnim glasom, "ki prosi sprijemljeno pri vaši visokosti."

"Človek! Avgust! Kakšen človek! Hoteli ste reči, 'gospod', kaj ne!"

"Ne! Človek, visokosti! (Na-

čina, kako je Avgust izrekel te besede, ni mogoče popisati.) Posnetnice nim nobene, pravi pa, da se imenuje Bekker in da je Holandec."

Veliki vojvoda je hitro poskušil in pogledal z debelimi očmi Avgusta.

"Bekker, Holandec! Res je, če govoris o volku, pa se ti prikale. Ali ste čuli, dragi Paqueno! Bekker zahteva avdijence — jagne je leva v brigu".

Obraz starega finančnega ministra je dobil izraz odkritega zaduženja. Ne samo, da so bili redki dnevi, da se je sploh kdo prijavil za avdijenco pri velikem vojvodi Minorke, saj se je to že zgodilo, potem je bil gotovo kak nestrenpen upnik, sedaj pa naenkrat Bekker, ki so o njem vsi trdili, da je nekončno bogat!

"Kaj hoče ta človek od visočanstva?" je zamrmljal Paqueno. "Jaz malim, da me hoče slikti; saj ste mi vi rekli malo grej, da je to njegov poklic. Toda iztega ne bo nič. Dal bi policiji in novinam na ta način samo svojo sliko, ako bi se slučajno dogodilo, da takole čez mesec dni kar čez noč izginem."

Senor Paqueno se je nehote stresel.

"Avgust, pripeljite človeka sem," je rekel smehljaje veliki vojvoda. "Recite mu, njegovo visočanstvo spremjam danes, ker je ravno sobota, v jedilnicu".

Avgust je odšel v spremnjico in pol minute pozneje uvedel je gospoda Teodorja Bekkerja v jedilnico velikega vojvode in v našo povez.

Zivljenje gospoda Teodorja Bekkerja je v svoji veliki večini pokrito z greciščno tajinstvenostjo. Kar se je moglo izvedeti o njegovi osebi po aferah iz leta 1910 na otoku Minorke, ki jih je posmankljivo, toda potrebno je, da te podatke navedemo, v kolikor so se mogli ugotoviti.

Po teh podatkih je bil rojen gospod Bekker leta 1876 v Amsterdamu. To se je moglo ugotoviti v cerkveni matici stolne cerkve v Amsterdamu, kjer je zapisan, da je bil meseca julija omenjenega leta rojen neki Adolf

Teodor Bekker. Oni, ki je imel glavno viogo v dogodkih na Mornarici, se je sicer imenoval samo Teodor, toda ker je dokazano, da je večkrat menjal svoje ime in svoj priimek, potem je tudi razumljivo, da si ni prav nič premisljal, ko je tudi sedaj nekoliko okrajjal svoje krstno ime. Oče omenjenega Adolfa Teodorja Bekkerja je bil neznanec krajč: njegov sinko je bil deležen vagoje, kakor jo pač dobe otroci malih ljudi. Končal je ljudsko šolo in niko realko. Potem je (vesakor radi slabih gmotnih razmer svojega očeta) izstopil iz zole in vstopil kot praktikant v laboratorij velike tovarne za kemične proizvode Grootman in Co. V pisanah in laboratorijskih te firmah je teklo njegovo življenje do 22. leta pod črko S, ki je bila napisana na oknu sobe, v kateri je delal. Skozi zavitke te velike črke je imel izgled v ozko in umazano ulico, ki jo je zdaj obsegalo pripeljajoče solnce, zdaj pa je bila polna blata in deževnice, ki je bila pobarvana v vseh mogočih barvah z odpadki, ki so prihajali iz tovarniškega laboratorija. Za tem svojim oknom se je havalil z gospodom Bekkerjem pripretnimi kontrolnimi analizami, njegov nos je bil vedno poln ostrih in smrdečih izhlapičnih kemikalij, njegove oči pa so gledale skozi okno v umazano ulico tako vstrajno, da je postal nazadnje te skilast. Samo radi tega je leta 1898 zapustil svojo službo in dobil novo mesto pri novo ustavljenoju rudarskem podjetju Altenhuis & Meyera. Tukaj je vrnil sinčno (tako je izpovedal pozneje njegov šef pri policiji) izvedenca za analiziranje raznih rudin. Vesakor je delal gospod Bekker je v popolno zadovoljstvo svojih delodajcev, kar dokusuje dejstvo, da je ostal v službi podjetja vse tam, dokler je podjetje sploh ekristiralo, narmč eno leto. Ko je hotel se nekoga dne policija izvrnil svojo vrste kontrole analizo na omenjenem podjetju, je prehitel Teodor Bekker policijo in svoje delodajales. Neke sobote zvečer je analiziral z neko kialino blagajno podjetja in še tisto noč molčal.

(Dalje prihodnjic.)

in brez slovesa izginil iz Amsterdam. Gospoda Althenhuis & Meyera, ki sta namensvala šele čez nekaj dni zapustiti svojo domovino, sta bila vseč njegove analize primorane nastopiti potovanje brez denarnih sredstev. Proklinjanja in psovke, ki so veljala od strani prevaranih nedežencov obema ogoljufanimi sleparjem, sta ta dva z veliko vnešno podlaga na račun nestalnega gospoda Bekkerja. Policija, ki je kmalu prijela obspečevalca, se je zmanjšal trdila, da je padel v roke gospoda Adolfa Teodorja Bekkerja. Se čez dolgo časa se je izvedelo, da je odpotoval v Meksiko in Nikaraguo, da bi pregledal vse one bogate rudnike, ki sta z njimi spekulirali in zgrajevali njegova dva gospodarja. Kaj je potem bilo z njim, kje se potkal, kakšni so bili njegovi doživljaji v novem svetu, to se ni moglo ugotoviti.

(Dalje prihodnjic.)

Za naše farmarje.

Kopitne bolezni in podkovanje.

Ple Frank Lukancich.

(Koniec).

Pri porezovanju petne in stranskih sten moramo stremiti za tem, da postane nosilni rob kolikor mogoče vzoreden s podplativo plaskijo kopitne kosti. Podplata, kar ga leži pred strečino konice, nikakor ne smemo porezovati. Gomilasto odebeleno sprednje steno s trgačo opili tako, da je kolikor mogoče vzoredna s stenino plaskijo kopitne kosti. Na ta način porezamo in opiljeno kopito dobi na zunaj skoraj pravilno obliko. Podplata se ravna po obliki podplata; vobde pa mora biti na sprednjem delu takoj žiroka, da pokriva podplat tja do streline konice. Če je podplat zelo izben, moramo uporabiti podkove z osoboi, če prav ozobci za tako kopito niso prikladni, ker stopa konj najprej na gete; drugače so pa brez dvoma najbolj umestne deblokarske gladke podkove. Če je tudi podplata stranske in petne stene zelo slab, ali se se pojavijo otiske, moramo uporabiti sklenjeno podkovo. Konci krovkov morajo peto vedno sadostno presegati. Izkrajne pa se prebijajo le na stranskem in v poteku petnega dela, ker je prstna in pogosto tudi prva polovina podplata, ne glede na to, da se ravnajo lahko okuli, primejo gledati in konje za dalj časa napravi nepristojnega za delo. Če konj s ruho otisko šepa, je najbolje, pustiti ga neupokovalnega, kopita pa omenjati in hladiti z mrzlimi ovitki. Če pa se morsa konja na vsak način podkovati, se ga podkrene s tričetrtno ali pa sklenjeno podkivo. Kakor hitro se pa dožene, kar pa ni vedno lahko, da se zbraha v kopitu pod podplatom, v bližini konje zagvozde ali ob petni steni gnojno, tedsaj se mora rog na dotičnem mestu izrezati, ne da bi se raznili žilnatih deli. Na ta način se napravi odtok in prepreči gnojenje. Predno se pa to storiti, se mora kopito snažno operati. Nastalo rano je temsijo razkužiti. Vendar na kopitu, ki sega do žilnatih delov, je obvezati tako, da nanjo položeni predvini svalčki tičajo žilnate dele nazaj. Drugače zatečejo in prerastejo preko ruhodnih delov, robov, kar povzroča konju hude boleznine. Največ se zatrepi raveno s tem, da se rane na kopitu preveč narahi obvezujejo, ne da bi obvezni tiči žilnate dele nazaj. Pod takim smarnim pritiskom se žilnati deli tudi mnogo hitreje prerastejo s trdno roženo plasti.

Če konj ne kaže posebnih bolezni, ga moremo celo podkovati, in sicer najbolje s tričetrtno ali pa sklenjeno podkivo, kar ima celo to prednost, da podkova nad njim leči obvezno trajno pritiska na rano. Vendar je pa na podkovano

stisnjena in napolstianjena kopita raznožno in tudi prinožno stoječih konj, ter kopita z okostenjem hrustancem. Postanek stiskov povzroča ali pospešuje napačno porezovanje in podkovanje, predvsem premočno porezovanje nosilnega robu, tako da je ena polovica kopita nižja od druge. Prekratke in preoske podkove, bodisi so bile že tako umerjene, da so predolgo ležale pribite in tako postale neprikladne. Tudi preširoke podkove, zlasti če so preveč posnete, povzročijo otiske, ker se pete, drseč po poloviči plaskovi, bolj in bolj zožujejo in stiskajo. Vendar, četudi prav poredko, otiske podplat kamnčekti in druge trdi predmeti, ki se zajedno med podkove in podplato.

Otiske pa je lahko spoznati,

da kopita natančno prečne s preiskovalnimi kleččani in trkanjem.

Konj umika nogo pod pritiskom in potravljajo na oboleni mesto.

Otiske na pravilnih kopitih so raznerno lahko ozdravljive,

težje na nepravilnih, naprej na spakenih in na omih, katere hrustanci so okosteneli. Suhie otiske,

vsički katerih konj ne šepa, so brez posebnega pomena. Popolnoma zadržuje, če se konja pravilno podkove in skrbijo za omehčanje kopita s ovitki.

Na skrbno osnaženem kopitu rezemo z ostrim angleškim žlebenčarjem približno 15 mm, to je poleč, pod in v sprednjem s svitkom v rečeno steno ozko zarezemo tako globoko, da se žilnata stena že rdečasta svetlica skozi prosojno, mlečno roženo plast. Od zadnjega konca konje zarezemo tako zarez v smeri roženih cevk do nosilnega robu; od sprednjega, ki končuje na drugi polovici stranske stene, pa ravno tako globoko zarezemo naprej do nosilnega robu. Na ta način se zmanjša pritisk roženih delov na žilnate od spodaj, kadar tudi od strani.

VARILO

na veliko pleno veselico

katero priredi

"SLOV. MAXHOM GODBE" NA MOXHAM-JONSTON, PA.,

v Slov. Del. Domu dne 4. julija.

Uljedno vabimo vse društva, ter vse posamezne rojake in rožne, ki je bližnje okolice, da se mnogočetvorno vdečje na spakenih in na omih, katere hrustanci so okosteneli. Suhie otiske, vsički katerih konj ne šepa, so brez posebnega pomena. Popolnoma zadržuje, če se konja pravilno podkove in skrbijo za omehčanje kopita s ovitki.

Pričak točno ob drugi urji po poldan, dne 4. julija t.i. Vstopnina popolnoma prsta za vse. Točaj na videnje pri vasedici!

Odbor.

VARILO NA PIKNIK

katerega priredi

SLOVENSKA GODBA V FARRELL, Pa.,

v nedeljo dne 2. julija, 1922.

Izlet se vrši kot po navadi na GREKA FARML.

Uljedno vabimo rojake in rožne, ki je bližnje okolice, da se mnogočetvorno vdečje na spakenih in na omih, katere hrustanci so okosteneli. Suhie otiske, vsički katerih konj ne šepa, so brez posebnega pomena. Popolnoma zadržuje, če se konja pravilno podkove in skrbijo za omehčanje kopita s ovitki.

Če konj ne kaže posebnih bolezni, ga moremo celo podkovati, in sicer najbolje s tričetrtno ali pa sklenjeno podkivo, kar ima celo to prednost, da podkova nad njim leči obvezno trajno pritiska na rano. Vendar je pa na podkovano

Ako nameravate potovati v valo domovino ali
dobiti sem svoje društine ali vaše
priatelje in sosednike tedaj pi-
šite nam za pojasnila.

Mi zastopamo vse parobrodne društe.

Prekrbimo potne in vse druge potrebne listine.

The UNION SAVINGS BANK
FRICK ELDG. 5 AV. 8 GRANT ST. PITTSBURGH, PA.

**ALI SPI VAŠE
DETE DOBRO**

Mirno in trdno spanje, je navadno znak, da je vaše dete zdravo in dobro hranjeno.

Ali je sitno in se ne prestavlja, je najbrži vzrok nepravilna hrana, ki se z otrokom ne strinja. Če ne morete dobiti vašega deteta, zakaj bi ne poskusili?

**Borden's
EAGLE BRAND**
(CONDENSED MILK)
(condensirano mleko)

Nudi vam čisto in zdravo hrano, katero se lahko pripravi in v kratek čas. Borden Company, New York, in projekti Bordenovih poslovnih potreba novozidno v skladu z vsemi modernimi uskladitvami, tako da vsega, polog taga pa je hrana.

Izdelite in poslužite se z vsemi Borden Companyovimi poslovnimi uskladitvami, ki vsega, polog taga pa je hrana.

